

ságot, amely azért szakadt Magyarországra, mert a zsidók oly aránytalanul nagy szerepet játszottak Magyarország gazdasági életében. Az én álláspontom ebben a kérdésben a következő: minden intézkedés helyénvaló, amely a magyar nemzet egészének érdekeit szolgálja. Ennél nincs szükség sem többre, sem kevesebbre. Ami valóban a javát szolgálja, ami valóban előrevisz, azt meg kell tenni kímélet és személyre való tekintet nélkül. A magyarországi zsidóság problémája nemzeti probléma, és nem egyes egyének problémája. A nemzet a törvényhozás útján intézkedéseket hozhat, mint ahogy már hozott is, és ezeknek a rendelkezéseknek maradéktalanul érvényt kell szerezni. Ugyanakkor, hogy egyéni túlkapásokat nem tűrök, az ilyenek ellen fel fogok lépni, akár olyasmit tapasztalok, hogy túl akarnak menni a törvény vagy a kormány rendelkezései által megvont határokon, akár azt, hogy nem szereznek érvényt nekik minden területen. Az egyéni akciók ugyanis a törvény megkerülését jelentik, és a visszaélések melegágyai.

A zsidók tevékenységének korlátozása a gazdasági életben nélkülözhetetlen feltétele annak, hogy a magyar nép gazdaságilag előrehaladjon, márpedig ez a mi legfőbb célunk, és ezzel senki és semmi nem szállhat szembe.¹²

Hasonló értelemben beszélt és érvelt Kállay március 19-én is a parlamentben. Azt hangsúlyozta, hogy Magyarország azért visel háborút, mert ezt a háborút a saját háborújának tekinti. Az ország hűséges a tengelyhatalmakhoz, hűséges a közös ügyhöz. A szegedi gondolat szellemében¹³ azt fejtegette, hogy Magyarország történelmi küldetést teljesít, amikor „a kereszténység védőbástyájaként dacol a bolsevizmus ázsiai veszedelmével”. Miként pártjának gyűlésén, úgy most a parlamentben is a nemzet szociális problémáinak összefüggésében tért ki a zsidókérdésre.

A társadalmi kérdések között utalnom kell arra, hogy társadalmi tagozódásunk és rétegződésünk sem egészséges. A társadalmi kapillarizáció, ami egészségessé tette a nemzetek társadalmát, nálunk hiányokat mutat fel. Ennek is adottsága van. Amikor a nemesi kiváltságok megszűntetésével meg kellett volna indulnia az egészséges keveredésnek, az alulról jövő elemek felszivárgásának, a felül elhullottak eltűnésének az alsó rétegekben, akkor lassanként egy át nem eresztő réteg férközött, tódult be, egy át nem eresztő réteg keletkezett az alsó néprétegek és a felsők között. (Rajniss Ferenc: *Ez igaz! – Úgy van! Úgy van!*) Ez az át nem eresztő réteg a zsidóság volt. (*Úgy van! Úgy van!*) Ennyiben társadalmi probléma a zsidóság kérdése is. Annak, a mindnyájunk által tehetségesnek, pompásnak elismert magyar parasztságból kevesen jutottak a felsőbb társadalmi rétegekbe, nagyrészt az volt az oka, hogy ez az át nem eresztő réteg az egészséges társadalmi kapillarizációt megakadályozta.¹⁴

Beszédét nagy tetszés fogadta, a különböző parlamenti pártok képviselői, Lukács Béla, gróf Teleki Béla, Imrédy Béla, Maróthy Károly egyetértésüket fejezték ki azzal, amit tőle hallottak, és sürgős tettekre buzdították a zsidókérdésben.¹⁵

Június 6-án Kállay Hitlerhez volt hivatalos, s látogatása előtt, 1942.